

Informe sobre la situació política i la vulneració de drets fonamentals a Catalunya

El present document ha estat redactat per un conjunt d'entitats de la societat civil catalana, sense cap vinculació a partits polítics, i compromeses amb la defensa del dret democràtic dels catalans a decidir el seu futur polític.

L'hem elaborat per tal d'informar diferents organitzacions internacionals sobre la voluntat de la majoria del poble de Catalunya, reflectida en el mandat democràtic rebut pels representants electes de les institucions catalanes i pel Govern de la Generalitat de Catalunya, i per expressar la nostra convicció que les organitzacions internacionals faran un seguiment acurat dels esdeveniments en relació amb l'exercici de la voluntat democràtica del poble de Catalunya.

Tradició institucional de Catalunya

La realitat nacional de Catalunya s'ha anat configurant en el decurs dels segles sobre la base, entre d'altres, d'una llarga tradició jurídica i una dilatada producció normativa. I d'una realitat institucional consolidada realitat institucional, que arriba fins a la supressió del dret públic de Catalunya, amb motiu de la derrota militar de 1714 a mans de les tropes borbòniques. La consegüent instauració d'un govern d'ocupació portarà a la transició, mitjançant el Decret de Nova Planta, cap a la conversió de Catalunya en una província del Regne d'Espanya i la negació del caràcter nacional de Catalunya. Aquesta situació només ha estat parcialment esmenada en els escassos intents de descentralització dels darrers cent anys (la Mancomunitat, entre 1914 i 1923; la Generalitat republicana, entre 1931 i 1939; i la Generalitat actual, des de 1977). La tradició parlamentària del país es remunta al s. XIII, tot i que pot tenir les seves arrels en el s. XI, la qual cosa el converteix en un dels més antics, si no el més antic del món.

Reconeixement de Catalunya com a nació

El Parlament de Catalunya, recollint el sentiment i la voluntat de la ciutadania de Catalunya, ha definit Catalunya com a nació d'una manera àmpliament majoritària en el Preàmbul de l'Estatut d'autonomia. La Constitució espanyola, en l'article segon, reconeix la realitat nacional de Catalunya com a nacionalitat. El respecte a la Constitució espanyola de 1978 no ha de representar, per tant, cap renúncia a aquesta condició de nació ni al dret a decidir el seu futur polític (resolucions del Parlament de Catalunya 98/III, de 12 de desembre de 1989; 229/III, de 1991; i l'aprovada l'1 d'octubre de 1998, en què el ple del Parlament de Catalunya va proclamar, per primer cop, el dret a l'autodeterminació de Catalunya amb motiu del 50è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans).

L'Estatut de 2006 i la sentència de 2010

Un nou Estatut d'Autonomia va ser aprovat per referèndum pel poble de Catalunya l'any 2006. El Tribunal Constitucional espanyol va considerar, en la seva sentència 31/2010, de 28 de juny, que una part significativa d'aquest Estatut era incompatible amb la Constitució espanyola de 1978. El pronunciament va ser emès per un tribunal sobre el qual es van notificar diverses irregularitats (entre elles, incomplir en la seva composició les disposicions previstes en la Constitució espanyola i la Llei Orgànica 2/1979, de 3 d'octubre).

La Sentència incompleix obertament l'article 152.2 de la mateixa Constitució espanyola, ja que modifica la voluntat del poble de Catalunya expressada en referèndum vinculant. A conseqüència de

les modificacions imposades pel Tribunal Constitucional text aprovat en seus parlamentàries catalana i espanyola i en referendums, l'Estatut vigent deriva d'una sentència del Tribunal Constitucional que anul·la 14 articles i en reinterpreta 27, desvalora la definició de Catalunya com a nació i esmenta fins a vuit vegades la 'indissoluble unitat d'Espanya'. Es vulneren així els principis més elementals de deferència al legislador democràtic i de conservació de les normes democràticament aprovades.

Rebuig popular a la sentència

Després de la Sentència esmentada, una vegada constatada la manca de reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya per part de les institucions judicials espanyoles, així com l'incompliment del pacte constitucional de 1978, la societat catalana expressa la seva voluntat mitjançant un seguit de mobilitzacions populars massives reclamant el reconeixement nacional de Catalunya i la capacitat de decidir el seu futur polític, entre les que cal esmentar la manifestació del 10 de juliol de 2010 i les de l'11 de setembre de 2012, 2013, 2014, 2015 i 2016, expressant de manera democràtica, majoritària i sostinguda en el temps, la voluntat d'arribar per la via democràtica i pacífica a la independència.

Resposta de les institucions catalanes a la demanda popular, i persecució judicial de l'Estat

Les institucions catalanes van intentar respondre a les mobilitzacions populars massives i repetides. El 2012, havent rebut un mandat electoral i parlamentari per celebrar una consulta, primer van provar d'acordar amb el Govern espanyol la celebració d'un referèndum sobre la independència, d'acord amb les previsions constitucionals vigents a Espanya. El mecanisme va ser demanat que fos transferida al Govern de Catalunya la competència de convocar el referèndum.

Davant la negativa del Govern espanyol, les institucions catalanes van impulsar i el parlament va aprovar la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, llei que desenvolupa l'article 122 sobre consultes populars de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i que empara el Decret de convocatòria de la consulta popular no referendària sobre el futur polític de Catalunya. La norma va ser aprovada amb 106 vots a favor i 28 en contra. Aquesta consulta va ser suspesa cautelarment tres dies després pel Tribunal Constitucional, com a resposta a un recurs d'inconstitucionalitat presentat pel Govern d'Espanya en contra de determinats articles d'aquesta llei i la convocatòria de la consulta, posteriorment anul·lada pel mateix òrgan en la seva Sentència 138/2015, de 11 de juny.

El Govern català es va mostrar decidit a complir amb el mandat pel qual va ser escollit, mandat emanat del principal acord del pacte d'investidura del president Artur Mas, el qual decidí, el 14 d'octubre, substituir aquesta consulta popular no referendària per un procés de participació ciutadana organitzat per la Generalitat de Catalunya, d'acord amb preceptes no suspesos de la llei. Havia d'incloure una consulta amb la mateixa pregunta i que es duria a terme el mateix dia. La involucració de la Generalitat en el procés participatiu va ser impedita el 4 de novembre per una providència del Tribunal Constitucional, a instàncies del Govern espanyol.

Aquest tingué lloc el 9 de novembre de 2014, executat per 42.000 voluntaris, i en el qual hi van prendre part 2.344.828 persones (un 42% del cens electoral), amb 81% dels vots a favor de la independència.

Dotze dies després de l'inici del procés, el fiscal superior de Catalunya, per ordre del fiscal general de l'Estat, va presentar una querrela contra Mas, Ortega i Rigau per desobediència, prevaricació i malversació. El judici de l'expresident de la Generalitat, Artur Mas, l'ex-vicepresidenta Joana Ortega, l'ex-conseller de la Presidència Francesc Homs i l'ex-consellera d'Ensenyament Irene

Rigau s'ha iniciat el mes de febrer de 2017; se sospita que es tracta d'un judici polític, i els acusats s'enfronten la inhabilitació política i considerables multes econòmiques.

La consulta comptà amb el suport de la gran majoria de les institucions locals atès que 920 ajuntaments, 36 consells comarcals, el Consell General d'Aran i les quatre diputacions aprovaren mocions a favor de la convocatòria de la consulta.

En els darrers mesos, més de 400 càrrecs electes sobiranistes de l'àmbit municipal han estat objecte de denúncia per l'Estat per les seves actuacions de recolzament al procés d'independència. Actuacions que els càrrecs denunciats han dut a terme responent a mandats democràtics dels plens municipals.

No obstant aquesta expressió de voluntat popular, el Ministeri fiscal ha instat l'exigència de responsabilitats penals per la formulació d'opinions favorables a la independència de Catalunya en el context de les institucions representatives catalanes, per la utilització dels símbols favorables a la creació de la República Catalana per part d'aquestes institucions i, fins i tot, per mesures d'impuls del debat polític en el context d'aquestes mateixes institucions. En ocasions, el Ministeri fiscal ha actuat en contradicció flagrant amb les prerrogatives parlamentàries reconegudes en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i el Reglament del Parlament de Catalunya.

Violacions per l'Estat espanyol dels drets del Parlament de Catalunya i els seus membres

En diferents atacs a les institucions catalanes, el Tribunal Constitucional espanyol ha declarat inconstitucional i/o ha deixat en suspens bona part de l'obra legislativa del Parlament de Catalunya en els darrers cinc anys, incloent-hi lleis no relacionades amb el model territorial espanyol, com pot ser la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva entre homes i dones o el Decret-llei 24/2015 contra la pobresa energètica. En conjunt, el Govern espanyol ha presentat entre 2012 i 2017 més de 35 recursos contra lleis catalanes.

L'article 21 de la Declaració Universal dels Drets Humans reconeix el dret de participació política a través de representants lliurement elegits, que han de gaudir de la necessària protecció per fer efectiu el seu mandat. L'article 23.1 CE reconeix així mateix aquest dret, que es projecta sobre el reconeixement de la inviolabilitat dels membres del Parlament de Catalunya en l'article 57.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Malgrat això, el Tribunal Constitucional va instar la Fiscalia de l'Estat a impulsar una querella contra la Presidenta del Parlament de Catalunya per permetre a la Cambra un debat sobre les conclusions d'una comissió parlamentària sobre el procés constituent. El mes de gener de 2017 el TC insta la fiscalia a emetre una segona querella contra la Presidenta, junt amb quatre membres de la Mesa del Parlament que van permetre el mes d'octubre de 2016 un debat sobre el referèndum sobre la independència de Catalunya. La fiscalia interpreta aquesta querella, impulsant-la contra tres dels 4 dels quatre membres assenyalats pel TC. L'omissió del quart membre és en base a la seva trajectòria política, en paraules de la fiscalia. Aquest fet constata el grau de la politització de l'actual estament fiscal espanyol.

Aquests greus fets tenen lloc alhora que el Govern espanyol reitera que impedirà com sigui la celebració d'un referèndum sobre la independència de Catalunya.

No és menor recordar en aquest recull que el Govern espanyol incompleix nombroses sentències del Tribunal Constitucional, el Tribunal Suprem i l'Audiència espanyola favorables a Catalunya. En total, trenta-quatre sentències: tres fan referència a les beques universitàries, tres més al medi, quatre a cultura i vint-i-quatre als serveis socials.

Judicialització d'un contenciós polític

L'Estat espanyol no ofereix la possibilitat d'una resolució acordada del contenciós plantejat, ni en relació amb l'articulació d'un procés democràtic amb garanties suficients i sota el seguiment d'institucions neutrals que permeti canalitzar una decisió democràtica dels catalans en relació amb el seu futur polític.

El mandat democràtic rebut pels representants electes de les institucions catalanes i pel Govern de la Generalitat de Catalunya obeeix a la voluntat de la societat catalana, expressada a les urnes en les eleccions del 27 de setembre de 2015, que van donar com a resultat un percentatge del 47,8% a les forces polítiques favorables a la independència de Catalunya, un 39,11% a les forces polítiques contràries i un 13,09% a formacions polítiques que no es posicionaven ni a favor ni en contra de la independència.

El Govern espanyol, sense discutir la legitimitat dels programes electorals presentats a les esmentades eleccions ni el seu resultat, impedeix l'execució del mandat electoral expressat democràticament per la majoria del poble de Catalunya.

En conjunt, considerem que hi ha prou elements fàctics per considerar que Espanya ha actuat amb una mala praxi reiterada i conscient pel que fa al respecte als principis democràtics fermament establerts en el context europeu, i plenament acceptats pels diferents organismes internacionals, en relació amb el poble i les institucions representatives democràticament escollides de Catalunya en els darrers anys, en el context del marc jurídic aplicable que s'exposa a continuació:

(a) No respecta la llibertat d'expressió i opinió

L'article 19 de Declaració Universal dels Drets Humans (en endavant, DUDH) reconeix el dret a la llibertat d'opinió i d'expressió, que és essencial en la construcció d'una comunitat política democràtica; i aquest reconeixement es reitera en l'article 19.1 del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (PIDCP), l'article 10 del Conveni Europeu de Drets Humans (CEDH), en l'article 11.1 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (CDFUE), i en la Carta de París per a una nova Europa, aprovada en la reunió mantinguda els dies de 19 a 21 de novembre de 1990 pels caps d'Estat o de Govern dels estats participants en la Conferència sobre la Seguretat i Cooperació a Europa (en endavant, CP), així com es recull en l'article 20 de la Constitució espanyola de 1978 (en endavant, CE); i tanmateix, les autoritats espanyoles han impulsat l'obertura de processos penals en relació amb diverses expressions favorables a la constitució d'una República catalana per part de representants polítics en diverses institucions catalanes, tan autonòmiques com locals.

(b) Impedeix l'exercici lliure de la representació política

L'article 21 DUDH reconeix el dret de participació política a través de representants lliurement elegits, que implica una protecció dels esmentats representants per fer efectiva la participació esmentada, cosa que es reitera en l'article 25 PIDCP. A més, l'article 23.1 CE reconeix així mateix aquest dret, que es projecta sobre la consagració de la inviolabilitat dels membres del Parlament de Catalunya en l'article 57.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Tanmateix, es autoritats espanyoles han impulsat l'obertura de diligències penals en relació amb les opinions expressades i els vots emesos per part de la Presidenta i part de la Mesa del Parlament de Catalunya.

(c) No garanteix la imparcialitat de la justícia

Espanya es va comprometre, en subscriure la CP, a edificar, consolidar i reforçar la democràcia com a únic sistema de govern, tot acceptant que la democràcia exigeix l'administració imparcial de la justícia; tanmateix, tal com hem explicat abans, les institucions espanyoles han impedit de manera reiterada l'expressió de la voluntat democràtica dels catalans, i el Tribunal Constitucional, actuant

de manera parcial i esbiaixada, des de la Sentència 31/2010, de 28 de juny, ha bloquejat una part significativa de les decisions democràticament adoptades pel Parlament de Catalunya i les seves altres autoritats democràticament elegides.

D'altra banda, en Document de la reunió de Copenhaguen de la Conferència sobre la dimensió humana de la CSCE (de 29 de juny de 1990), se subratlla la convicció dels estats participants, entre els que es troba el Regne d'Espanya, de què l'Estat de dret no constitueix una mera afirmació de la legalitat formal, sinó que significa un compromís en la justícia, basada en el reconeixement i acceptació plena del valor suprem de la persona humana, garantida per institucions que proporcionin un marc per a la seva expressió més plena, així com es reafirma que la democràcia és un element inherent de l'Estat de dret. Tanmateix, les autoritats espanyoles han impedit de manera reiterada, com s'ha dit, l'expressió democràtica dels ciutadans de Catalunya en relació amb el seu futur polític, han negat tot reconeixement a les institucions catalanes democràticament elegides en tant que representants de la voluntat majoritària del poble de Catalunya, i han promogut la persecució penal de càrrecs electes per expressar el seu suport a la República catalana o adoptar mesures de participació democràtica en relació amb el dret a decidir dels catalans pel que fa al seu futur polític.

Barcelona, febrer de 2017

<http://estudiscatalans.blogspot.com/p/informe2017.html>

(The English version of this text can be found here:

<http://estudiscatalans.blogspot.com/p/report2017.html>)

(Les entitats que s'hi vulguin adherir ho poden comunicar fent un comentari, per part d'una persona autoritzada -amb adreça electrònica, que no serà publicada-, en aquesta pàgina. Les seves denominacions s'afegiran a sota de la llista de les entitats autores de l'Informe)

Entitats signants d'aquest informe:

1. "Fundació Catalunya. Fons per a la Defensa dels Drets dels Catalans", una fundació privada sense ànim de lucre registrada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el número 2.414, amb domicili social a la Rambla de Catalunya 31, principal primera B, 08007 Barcelona, i en el seu nom i representació la Sra. Xesca Oliver i Crespí, en la seva condició de Presidenta del Patronat de la Fundació.
2. "Fundació Congrés de Cultura Catalana", una fundació privada sense ànim de lucre registrada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el número 134, amb domicili social a la Rambla de Catalunya 31, principal primera B, 08007 Barcelona, i en el seu nom i representació el Sr. Miquel-Jordi Strubell i Trueta, en la seva condició de President del Patronat de la Fundació.
3. "Fundació Societat i Cultura", una fundació privada sense ànim de lucre registrada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el número 203, amb domicili social al carrer del Consell de Cent, 347 s/à, 08007 Barcelona, i en el seu nom i representació el Sr. Víctor Cucurull Miralles, en la seva condició de director de la Fundació.
4. "Associació Catalana per a la Defensa dels Drets Humans", una associació sense finalitat de lucre inscrita en el Registre d'Associacions de Barcelona amb el número 8.505, amb domicili social al carrer de la Portaferrissa, 18, entl. 2a, 08002 Barcelona, i en el seu nom i representació Marion Hohn, en la seva condició de Presidenta de l'Associació.
5. "Associació Independentista Sobirania i Justícia", una associació sense finalitat de lucre inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb número 38.836, en el Registre de Grups d'Interès de la Generalitat de Catalunya amb número 663 i en el EU Transparency Register amb identificació No. 250079424511-11 (date 15/11/2016), amb domicili social al carrer de la Providència, 42, 08024 Barcelona, i en el seu nom i representació Isabel-Helena Martí i Castell, en la seva condició de presidenta de l'Associació.
6. "Assemblea Nacional Catalana", una associació sense finalitat de lucre registrada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el número 46.548, i al EU Transparency Register Identification No. 602541324089-94 (date 26/10/2016), amb domicili social al carrer de la Marina 315, 08025 Barcelona, i en el seu nom i representació Jordi Sànchez i Picanyol, en la seva condició de president de l'associació.
7. "Plataforma pel Dret de Decidir (PDD)", una associació sense finalitat de lucre inscrita en el Registre d'Associacions de Barcelona amb el número 34373, amb domicili social al carrer Major, 10, Sant Sadurní de l'Heura 17118 Girona, i en el seu nom i representació Ignasi Aureli Argemí Roca, en la seva condició de President de l'Associació.
8. «Centre Internacional Escarré per les Minories Ètniques i les Nacions - CIEMEN», una associació sense ànim de lucre registrada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el número 4208, amb domicili social al carrer de Rocafort, 242 bis, 08029 Barcelona, i en el seu nom i representació David Minoves i Lluçà, en la seva condició de president de l'associació.
9. ICEC, International Commission of European Citizens (Comissió Internacional de Ciutadans Europeus), una associació privada sense afany de lucre, registrada al Tribunal Comercial de Brussel·les (neerlandòfona) amb el número oficial 662.395.875, amb domicili social al Drukpersstraat 20, BE-1000 Brussels, i en el seu nom i representació Anna Arqué, en la seva condició de portaveu oficial per als Països Catalans.
10. El Centre Català del PEN Club Associació d'Escriptors (PEN Català), una associació sense finalitat de lucre inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb número

8550, amb domicili social a Barcelona, carrer Canuda, 6, 5è , i en el seu nom i representació Carme Arenas Noguera, en la seva condició de presidenta de l'Associació.

11. «Drets» una associació sense finalitat de lucre, inscrita al Departament de Justícia de la Generalitat amb el nº 53543, amb domicili social al carrer de Balmes, 224, 3er, 1era, 08006 Barcelona, i en el seu nom i representació Sergi Blazquez Quevedo, en la seva condició de president de l'Associació.

12. «Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes» (FOCIR), una associació sense finalitat de lucre inscrita en el Registre de Barcelona, amb el número 238, amb domicili social al Despatx 213, Via Laietana, 54, 08003 Barcelona, i en el seu nom i representació Mònica Sabata i Fernàndez, en la seva condició de presidenta de la Federació.